

SAMLENOTAT

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
18. februar 2014

Rådsmøde (energi) den 4. marts 2014

Dagsorden	Side
1. Meddelelse fra Kommissionen om en ramme for EU's klima- og energipolitikker i perioden 2020-2030 <i>- Politisk drøftelse</i>	2
2. Meddelelse fra Kommissionen om energipriser og omkostninger <i>- Politisk drøftelse</i>	11

2. Meddelelse fra Kommissionen om en ramme for EU's klima- og energipolitikker i perioden 2020-2030

- Politisk drøftelse

KOM(2014) 15 endelig

- Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen præsenterede den 22. januar 2014 meddelelse om en ramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030. Kommissionen gør i meddelelsen status over den hidtidige indsats for opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske målsætninger for 2020 og foreslår følgende konkrete mål for EU's klima- og energipolitik i perioden 2020-2030:

- Et internt drivhusgasreduktionsmål på 40 pct. i forhold til 1990, der skal fordeles mellem de kvotebelagte og ikke-kvotebelagte sektorer og byrdefordeles mellem medlemslandene.*
- Et mål for vedvarende energi på mindst 27 pct. af energiforbruget, der er bindende for EU, men ikke for de enkelte medlemslande, og som ikke skal byrdefordeles.*
- Et eventuelt mål for energieffektivitet, der afventer Kommissionens evaluering af Energieffektivitetsdirektivet i juni 2014.*

Kommissionens meddelelse indeholder desuden forslag til en ny proces for forvaltning af EU's klima- og energipolitikker, der blandt andet omfatter udarbejdelse af nationale planer for de enkelte medlemsstaters opfyldelse af de klima- og energipolitiske målsætninger for 2030.

Meddelelsen er sat på dagsordenen til politisk drøftelse på rådsmødet (energi) den 4. marts. Meddelelsen forventes desuden drøftet på mødet i Det Europæiske Råd den 20.-21. marts 2014. Idet der er tale om en meddelelse, som ikke er retslig bindende, vil meddelelsen ikke have direkte konsekvenser for dansk ret.

2. Baggrund

EU's nuværende ramme for klima- og energipolitikkerne – de såkaldte 20-20-20 mål – udløber i 2020. Med henblik på at indlede konkrete drøftelser om en ramme for perioden efter 2020 præsenterede Kommissionen i marts 2013 en grønbog om en ramme for klima- og energipolitikkerne frem mod 2030. Grønbogen blev sendt i høring med henblik på at indhente synspunkter på erfaringerne med den hidtidige indsats frem mod 2020 samt mulig udformning af rammerne for perioden frem til 2030.

På Det Europæiske Råd i maj 2013 blev Kommissionens grønbog hilst velkommen, og det blev vedtaget at drøfte konkrete forslag fra Kommissionen til en ramme for klima- og energipolitikkerne frem mod 2030 på mødet i Det Europæiske Råd i marts 2014.

På baggrund af den hidtidige indsats frem mod 2020, Kommissionens grønbog og høringssvarene hertil samt Kommissionens køreplaner for energi, transport og klima frem mod 2050 præsenterede Kommissionen den 22. januar 2014 meddelelsen om en ramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030. Meddelelsen er sat på dagsordenen til politisk drøftelse på rådsmødet (energi) den 4. marts. Meddelelsen forventes desuden drøftet på mødet i Det Europæiske Råd den 20.-21. marts 2014.

Det forventes, at Kommissionen under henvisning til relevant hjemmel vil præsentere konkrete forslag til lovgivning til udmøntning af en ramme for klima- og energipolitikkerne for perioden 2020-2030 følgende en fastsættelse af EU's 2030-målsætninger på Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse har til hensigt at påbegynde en proces, der skal sikre en ramme for klima- og energipolitikkerne i perioden 2020-2030 blandt andet med henblik på at:

- facilitere de nødvendige investeringer i lavemissionsteknologier
- bidrage til et konkurrencedygtigt, sikkert og bæredygtigt energisystem i EU og
- sikre, at EU er på rette vej mod en omkostningseffektiv opfyldelse af de langsigtede klima- og energipolitiske målsætninger for 2050.

Denne proces skal ske under hensyntagen til blandt andet den globale økonomiske krise, EU's konkurrenceevne og de seneste bekræftelser af behovet for betydelige reduktioner af drivhusgasudledninger for at begrænse yderligere klimaændringer.

Kommissionens meddelelse gør status over den hidtidige indsats for opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske målsætninger for 2020, idet det fremhæves, at:

- EU's udledninger af drivhusgasser er faldet med 18 pct. relativt til 1990 og forventes at være reduceret med 24 pct. og 32 pct. i henholdsvis 2020 og 2030.
- EU's andel af vedvarende energi var i 2012 på 13 pct. af det endelige energiforbrug og forventes øget til 21 pct. og 24 pct. i henholdsvis 2020 og 2030.
- EU's energiintensitet er faldet med 24 pct. i perioden 1995 til 2011, men målsætningen om 20 pct. energieffektivitetsforbedringer i forhold til det projekterede forbrug i 2020 forventes ikke opnået med eksisterende tiltag.

På baggrund af erfaringerne med den hidtidige indsats, høringssvarene til Kommissionens grønbog samt EU's langsigtede klima- og energipolitiske målsætninger foreslår Kommissionen følgende overordnede målsætninger for EU i 2030:

- **Et nationalt drivhusgasreduktionsmål på 40 pct. i forhold til 1990.**

Dette mål skal blandt andet fordeles mellem de kvotebelagte sektorer, der er omfattet af EU's kvotehandelsystem og de resterende sektorer. Kommissionen foreslår en fordeling mellem sektorerne, hvor udledningerne i de kvotebelagte sektorer reduceres med 43 pct. og udledningerne i de ikke-kvotebelagte sektorer reduceres med 30 pct. begge i forhold til 2005. For at opnå de krævede reduktioner i de kvote-belagte sektorer skal den årlige reduktionsfaktor for kvoter i kvotehandelsystemet øges fra 1,74 pct. til 2,2 pct. Reduktionerne i de ikke-kvotebelagte sektorer skal fordeles mellem medlemsstaterne på baggrund af en fordelingsnøgle. Kommissionen foreslår, at denne fordelingsnøgle tager hensyn til de enkelte medlemsstaters økonomier og investeringsbehov. Kommissionen ser ikke behov for, på nuværende tidspunkt at fastsætte et højere betinget mål i forbindelse med de internationale forhandlinger på COP 21 i Paris i december 2015.

- **Et mål for vedvarende energi på mindst 27 pct. af energiforbruget**

Kommissionen skriver i meddelelsen, at 40 pct. målet for drivhusgasudledninger i sig selv vurderes at medføre en andel af vedvarende energi på mindst 27 pct. og foreslår på

den baggrund, at målet gøres bindende for EU. Kommissionen foreslår, at målet gøres bindende for EU som helhed, men ikke bindende for de enkelte medlemsstater, for dermed at give medlemsstaterne større fleksibilitet i opfyldelsen af målet om drivhusgasreduktioner. Kommissionen foreslår, at målet opfyldes gennem frivillige indmeldte bidrag i nationale handlingsplaner fra medlemsstaterne som led i en, af Kommissionen foreslået, ny proces for forvaltning af EU's klima- og energipolitik. Denne nye proces for forvaltning er beskrevet nedenfor. Kommissionen foreslår, at der ikke fastsættes nye sektormål for vedvarende energi efter 2020. Kommissionens forslag indebærer, at det nuværende direktiv om fremme af anvendelse af vedvarende energikilder (2009/28/EF) revideres for perioden efter 2020.

Vedrørende **energieffektivitet** afventer Kommissionen den kommende evaluering af energieffektivitetsdirektivet (2012/27/EU), som Kommissionen skal forelægge senest den 30. juni 2014. Herefter vil Kommissionen vurdere, hvorvidt der skal foreslås yderligere tiltag til opfyldelse af 20 pct. målsætningen for 2020 samt eventuelle mål for energieffektivitet eller energiintensitet for 2030. Kommissionens analyser viser, at reduktionsmålet for drivhusgasser på 40 pct. i 2030 vil kræve energibesparelser svarende til ca. 25 pct. i 2030. Kommissionen understreger betydningen af et fortsat stærkt fokus på energieffektiviseringer i alle sektorer i forhold til at opfylde EU's langsigtede klima- og energipolitiske målsætninger.

Udover ovenstående punkter fremhæver Kommissionen i meddelelsen følgende emner, som værende vigtige for 2030-rammen:

- Reform af EU's kvotehandelssystem

Kommissionen præsenterede i 2012 en rapport om status for kvotehandelssystemet, der blandt andet påpegede, at der er akkumuleret et stort overskud af kvoter, som vil være til stede også efter 2020. For at kvotehandelssystemet kan fungere efter hensigten og levere det nødvendige prissignal til at stimulere investeringer i lavemissionsteknologier, foreslår Kommissionen en markedsstabiliseringsmekanisme, der skal træde i kraft i 2021. Dette forslag er beskrevet yderligere i et selvstændigt forslag fra Kommissionen.

- Gennemførelse af det indre energimarked

Gennemførelse af det indre energimarked for både elektricitet og gas skal bidrage til et konkurrencedygtigt og omkostningseffektivt energisystem. Kommissionen fremhæver desuden, at støtte til markedsmodne energiteknologier, inklusive vedvarende teknologier, bør udfases i perioden 2020-2030, mens støtte til nyere og umodne teknologier stadig kan forekomme.

- Konkurrencedygtig og prisbillig energi

Kommissionen fremhæver energipriser som et centralt element for EU's konkurrenceevne og herunder særligt prisforskelle med konkurrerende markeder som eksempelvis USA og Kina. Kommissionen henviser desuden til en selvstændig meddelelse om energipriser udsendt parallelt med 2030-meddelelsen.

- Fremme af forsyningssikkerhed

Kommissionen fremhæver EU's stigende afhængighed af import af fossile brændsler, herunder særligt olie og gas. I 2012 udgjorde EU's importomkostninger til olie og gas ca. knap 3.000 mia. kr., eller 3,1 pct. af EU's BNP, hvilket er en stigning i forhold til gennemsnittet for perioden 1990-2011, hvor importomkostningerne udgjorde ca. 1350

mia. kr. Kommissionen lægger vægt på tre områder, der skal medvirke til at forbedre EU's forsyningssikkerhed: øget anvendelse af indenlandske vedvarende energikilder, diversificeret energiforsyning samt forbedret energiintensitet og energieffektivitet.

Kommissionens meddelelse indeholder forslag til en ny proces for forvaltning af EU's klima- og energipolitikker. Forslag skal sikre højere grad af sammenhæng og koordinering mellem de forskellige elementer, der udgør EU's samlede politik på klima- og energiområdet. Hovedelementet i forslaget er udarbejdelse af nationale planer for et konkurrencedygtigt, sikkert og bæredygtigt energisystem. De nationale planer skal beskrive, hvordan medlemsstaterne påtænker at opfylde nationale og EU-mål på klima- og energiområdet på baggrund af vejledning udarbejdet af Kommissionen. Kommissionen vil herefter evaluere planerne i lyset af EU's overordnede målsætninger og påbegynde en iterativ proces med de enkelte medlemsstater med henblik på styrkelse af planerne. Yderligere vil Kommissionen fremlægge periodiske rapporter om indikatorer for konkurrencedygtig, sikker og bæredygtig energi.

Kommissionen fremhæver desuden disse komplementære politikker i meddelelsen:

- Transportsektoren

Kommissionen fremhæver målet om drivhusgasreduktioner på 60 pct. i 2050 i forhold til 1990 og ca. 20 pct. i 2030 i forhold til 2008. Kommissionen fremhæver, at der er behov for yderligere tiltag for at sikre opfyldelsen af disse mål.

- Landbrug samt udledninger og optag i jorde og skove (LULUCF)

Kommissionen lægger op til at udledninger og optag fra jorde og skove skal indgå i en fremtidig 2030-ramme, eventuelt i form af samlet særskilt regulering af landrig og LULUCF, men kommer ikke med endeligt forslag til, hvordan dette skal ske.

- Kulstofopsamling og -lagring (CCS)

Kommissionen fremhæver kulstofopsamling og -lagring som en mulig vigtig teknologi for energisektoren og som et område, hvor der er behov for fortsat og øget forskning, udvikling og demonstration.

- Innovation og finansiering

Kommissionen fremhæver behovet for en styrket indsats for innovation samt finansiering heraf for at opfylde de klima- og energipolitiske målsætninger.

Næste skridt:

Kommissionen opfordrer i sin meddelelse Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet til at opnå enighed om, at EU giver tilsagn om et mål for interne drivhusgasreduktioner på 40 pct. i forhold til 1990 som led i de internationale klimaforhandlinger op til COP 21 i Paris i december 2015 samt, at EU bidrager positivt til FN's klimatopmøde i september 2014.

Herudover opfordrer Kommissionen Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet til at tilslutte sig et EU-mål for vedvarende energi på 27 pct. i 2030 samt tilslutte sig Kommissionens forslag til en ny proces for forvaltning af EU's klima- og energipolitik. Når evalueringen af energieffektivitetsdirektivet er gennemført senere i 2014, vil Kommissionen overveje mulige tiltag for energieffektivisering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Udvalgene om Miljø, Folkesundhed og Fødevarerikkerhed og Industri, Forskning og Energi har den 9. januar 2014 vedtaget en egen initiativrapport om EU's ramme for klima- og energipolitikerne frem mod 2030, som svar på Kommissionens grønne bog af 27. marts 2013. Initiativrapporten kalder på, at EU fastsætter følgende bindende mål for 2030:

- mindst 40 pct. drivhusgasreduktioner i forhold til 1990.
- 30 pct. vedvarende energi, som andel af det endelige energiforbrug.
- 40 pct. energieffektivitet

Rapporten nævner, at alle mål bør være bindende og gennemføres gennem individuelle, nationale mål under hensyntagen til hver enkelt medlemsstat situation og potentiale. Den blev vedtaget på plenarforsamlingen den 5. februar 2014.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Idet der er tale om en meddelelse, som ikke er retslig bindende, vil meddelelsen ikke have direkte konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke lovmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Hvis der senere i EU bliver vedtaget konkret lovgivning for EU's klima- og energipolitikker for perioden 2020-2030, vil det få væsentlige statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen medfører i sig selv ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Hvis der senere i EU bliver vedtaget konkret lovgivning for EU's klima- og energipolitikker for perioden 2020-2030, kan det få væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet

Meddelelsen medfører ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Hvis der senere i EU bliver vedtaget konkret lovgivning for EU's klima- og energipolitikker for perioden 2020-2030, kan det bidrage til at forbedre miljøbeskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens meddelelse er den 22. januar 2014 sendt i høring i specialudvalget for klima-, energi- og bygningspolitik. Ved høringsfristens udløb den 6. februar 2014, var der indkommet 13 skriftlige høringssvar fra nedenstående aktører:

Biorefining Alliance finder det uholdbart, at udspillet fra Kommissionen hverken indeholder et forpligtende VE-mål for transportsektoren eller andre delmål. Foreningen peger på, at det er vanskeligt at forstå meddelelsen anderledes end, at EU er på vej væk fra 2020-målet om 10 pct. VE i transportsektoren. Dette vil ikke kun føre til manglende investeringer i bl.a. 2. generations biobrændstoffer efter 2020, men vil også sætte udviklingen frem mod 2020 i stå. Biorefining Alliance opfordrer regeringen til at arbejde for, at der også er forpligtende mål for biobrændstof til transport i perioden 2020-2030 og til at fortsætte og styrke den hidtidige kurs med at arbejde for et specifikt iblandingskrav for 2. generations biobrændstoffer.

Dansk Byggeri finder det positivt, at der allerede nu påbegyndes en fastsættelse af EU's energi-, og klimamål frem mod 2030, så rammevilkårene er kendt af erhvervslivet, og således at EU kan fastsætte sin position til de kommende internationale klimaforhandlinger. Dansk Byggeri støtter Kommissionens forslag om et nationalt drivhusgasreduktionsmål på 40 pct. i forhold til 1990, men beklager, at Kommissionen ikke allerede nu også er kommet med bindende målsætninger for energieffektivitet. Dansk Byggeri havde også gerne set bindende mål for energieffektivisering i 2030 på 40 pct. og et mål på 30 pct. for vedvarende energi. Dansk Byggeri håber, at Danmark i Ministerrådet vil arbejde for bindende målsætninger – også for energieffektivisering - og mener ikke, at Kommissionen bør lade fastsættelsen af et mål for energieffektivitet afvente en evaluering af energieffektivitetsdirektivet.

Dansk Energi bakker op om Kommissionens forslag om 40 pct. reduktion af udledningen af klimagasser i 2030 i forhold til 1990 opnået udelukkende ved reduktioner inden for EU og uafhængigt af en eventuel international klimaaftale. Dansk Energi mener ikke, at et mål for udledningen af drivhusgasser kan stå alene og efterlyser bindende mål for vedvarende energi og energieffektivitet. Dansk Energi finder Kommissionens forslag for udbygning af VE for uambitiøst og anfører, at et VE-mål er afgørende for industriens fortsatte milliardinvesteringer i industrialisering og innovation af næste generations VE-teknologier. Dansk Energi er enig med Kommissionens konklusioner i meddelelsen Energipriser og Omkostninger i EU, og anfører i den forbindelse, at EU's klima- og energipolitik ikke belaster europæisk konkurrenceevne. Energiomkostningerne udgør en meget lille andel af de samlede fremstillingsomkostninger. Dansk Energi noterer, at USA har opnået lavere gaspriser, mens resten af verden har uændret prisniveau. Samtidigt er der dog stor usikkerhed om det fremtidige gasprisniveau i USA.

Dansk Industri er overordnet tilfreds med Kommissionens udspil, der leverer en række grundige analyser af de forestående europæiske udfordringer. DI støtter et målsystem, som er indbyrdes afstemt og sikrer at kvoteprisen bliver et robust og markedsbestemt incitament til omstilling på tværs af teknologier. DI er tilfreds med forslaget om, at gratis-kvoter og særlige initiativer i forhold til Carbon Leakage er nødvendige, men ser gerne et initiativ til harmonisering af kompensationen for el-intensive virksomheder. DI er tilfreds med Kommissionens forslag til governance struktur. DI finder det meget positivt, at Kommissionen også fokuserer på de energiomkostninger, som er en del af energi- og klimaudspillet. Organisationen anfører, at Kommissionens analyse af energi- og

omkostninger i EU har afsløret, at EU's statistiske beredskab på området har nogle mangler. Det er et særligt problem, at de analyserede forbrugsstørrelser ikke er repræsentative for EU's erhvervsvirksomheder. Hertil kommer, at opgørelserne af energipriserne ikke er sammenlignelige EU-landene imellem.

Dansk Skovforening er overordnet tilfreds med, at Kommissionen tager hul på klima- og energipolitikken efter 2020 – men frygter samtidig, at berøringsangsten overfor skov og skovbrug består. Foreningen anfører, at EU burde interessere sig for, at der kan produceres langt mere biomasse i skovene, end der bliver gjort i dag. Foreningen håber, at den danske regering vil arbejde for, at skov også fremover vil blive betragtet som en attraktiv arealanvendelse, der både bidrager til at dække samfundets behov, vækst og udvikling og samtidig leverer klima-, natur- og miljøgoder.

EOF- Energi- og Olieforum støtter Kommissionens oplæg til EU's klima- og energipolitik i perioden 2020-2030. Foreningen understreger, at 40 pct. drivhusgasreduktion i 2030 er et vigtigt delmål frem mod målet for 2050 på 80-90 pct. reduktion, at målet må ses i sammenhæng med en international aftale, hvor resten af verden tilsvarende forpligter sig til bindende reduktionsmål i 2030, at en ændring af kvotehandelssystemet bør ske på baggrund af en tilbundsgående analyse af de konkurrencemæssige konsekvenser for europæisk industri, og at der frem mod 2030 fastsættes specifikke mål for bilers energieffektivitet og den øgede iblanding af avancerede biobrændstoffer i benzin og diesel.

Greenpeace mener ikke, at den foreslåede politiske ramme vil føre til de CO₂-reduktioner, som er nødvendige for at holde den globale opvarmning under 2°C. Greenpeace peger på, at forslaget vil reducere udviklingen af vedvarende energiteknologier, som er rene og til at betale. I stedet vil forurening, dyre kernekraftsteknologier og teknologier baseret på fossile brændsler få deres rolle cementeret i de kommende årtier. Greenpeace opfordrer regeringerne til at støtte tre bindende mål, herunder et klimamål for en intern reduktion af udledningen af klimagasser på mindst 55 pct. (i forhold til 1990), et mål for vedvarende energi på 45 pct. og et energisparemål på 40 pct. (i forhold til 2005). Regeringerne bør sikre, at alle mål, inklusive målet for vedvarende energi, bliver udmøntet i bindende nationale mål.

Landbrug og Fødevarer finder det afgørende, at klimapolitikken fastlægges globalt og peger på, at fastlæggelse af et 2030-regime må ses i sammenhæng med EU's vigtigste udfordring, opretholdelsen af regionens langsigtede konkurrenceevne i globalt perspektiv. Der bør således først tages endelig beslutning om målets størrelse efter indgåelse af en global klimaaftale på COP21 i Paris i december 2015. Foreningen anfører, at grøn omstilling ikke må ske på bekostning af virksomhedernes konkurrenceevne og ikke må medføre øget risiko for udflagning af produktion eller carbon leakage. Landbrug og Fødevarer synes, at det er ærgerligt, at kun CO₂-reduktionsmålet fordeles på nationalt niveau, mens målet for vedvarende energi udelukkende er på EU-niveau, og at der ikke er mål for energieffektivisering. Organisationen ønsker som udgangspunkt en videreførelse af det nuværende 2020 klima- og energiregime med tre bindende mål for henholdsvis CO₂-reduktioner, for vedvarende energi og for energieffektiviteten. Landbrug og Fødevarer anser det endvidere for væsentligt, at rammen for klima- og energipolitikken fastholdes, fordi det vil medvirke til at skabe tillid til langsigtede politiske beslutninger og dermed investorsikkerhed. Organisationen finder det af særlig vigtighed, at bidrag fra transportområdet ikke overses og mener, at der frem mod 2030 skal være et sektorspeci-

fikt VEmål for transportsektoren, herunder et undermål for avancerede biobrændstoffer gennem et obligatorisk iblandingskrav. Landbrug og Fødevarer vurderer, at målet om 27 pct. VE under alle omstændigheder vil blive nået med et mål for reduktionen af CO₂ på 40 pct. Foreningen anfører derfor, at det kunne være gavnligt at hæve målet til 30 pct. Landbrug og Fødevarer tilføjer, at et VE-mål udelukkende på EU-niveau kan medføre risiko for skævvridning i implementering og dermed risiko for, at visse medlemslande helt kan undgå at øge VE-udbredelsen.

Mellempfolkeligt Samvirke hilser det velkomment, at EU-Kommissionen anerkender, at biobrændstoffer produceret på fødevarer er uholdbart, og at det bør stoppe fra 2020.

Vindmølleindustrien ser positivt på forslaget om en bindende CO₂-målsætning på 40 pct. intern reduktion af udledningen af klimagasser og anfører, at et bindende mål på mindst 30 pct. for andelen af vedvarende energi i 2030 er af stor betydning for den danske vindmølleindustri, mens Kommissionens forslag om et mål om mindst 27 pct. vedvarende energi på EU-plan er uambitiøst. Vindmølleindustrien anfører, at et mål på 27 pct de facto vil medføre opbremsning af udbygningstakten, idet den europæiske VE-andel vil blive udbygget med 10 procentpoint fra 2010 til 2020, mens Kommissionen nu blot lægger op til 7 procentpoint fra 2020 til 2030. Vindmølleindustrien peger på, at Europa-Parlamentet den 5. februar har sluttet op om en 2030-ramme med tre bindende mål, herunder et VE-mål på mindst 30 pct. bindende på medlemslandsniveau og byrdefordelt. På den baggrund opfordrer Vindmølleindustrien regeringen til at holde fast i det af regeringen oprindeligt udmeldte måltal på 30 pct. for vedvarende energi og arbejde for, at der ud fra dette måltal fastlægges bindende, nationale VE-mål for medlemslandene. Vindmølleindustrien noterer med tilfredshed, at Kommissionen i meddelelsen om energipriser og omkostninger i Europa pointerer, at industriens højere elpriser i Europa sammenlignet med prisniveauet i USA ikke kan henføres til VE-udbygningen. Foreningen noterer ligeledes med tilfredshed Kommissionens understregning af, at faldet i husholdningernes engroselpriser på 35-45 pct. over perioden 2008-2012 blandt andet kan tilskrives stigningen i el-produktionskapacitet med lave variable omkostninger, dvs. især vindkraft.

WWF Verdensnaturfonden mener, at det bør være en klar dansk prioritet at arbejde for at hæve niveauet for både det foreslåede CO₂ -mål og VE-målet. Desuden bør der sættes et ambitiøst og bindende energieffektivitetsmål. WWF anbefaler i den forbindelse, at Danmark indgår alliancer med andre progressive medlemslande og anfører, at Europa-Parlamentet netop har vedtaget en rapport, som bakker op om et internt CO₂-reduktionsmål på mindst 40 pct. WWF opfordrer desuden regeringen til at arbejde for, at VE-målene ikke blot bliver bindende for EU som helhed, men også for de enkelte medlemslande. WWF påpeger, at energibesparelser er den billigste måde at opnå CO₂-reduktioner på, og at det er centralt, at der også sættes bindende energieffektivitetsmål for 2030. WWF nævner i den forbindelse, at Kommissionen bør holdes fast på, at den senest i efteråret 2014 kommer med et konkret forslag.

Danmarks Naturfredningsforening støtter op omkring WWF's høringssvar om 2030 meddelelsen.

DONG Energy er generelt positiv overfor Kommissionens udspil og byder Kommissionens opfordring til EU's stats- og regeringsledere om at fastsætte et nyt mål for CO₂ -reduktioner

på 40 pct. velkommen som et ambitiøst bidrag i retning mod det langsigtede klimamål for 2050. Kommissionens forslag om et bindende mål for vedvarende energi på minimum 27 pct. på EU-niveau i 2030 er tillige positivt, selvom DONG Energy gerne havde set et mere ambitiøst afsæt for de kommende forhandlinger med medlemslandene. Introduktionen af et nyt governance system baseret på nationale planer er et godt første skridt til implementering af det overordnede EU-mål, men for at kunne skabe den nødvendige sikkerhed for investeringer i fremtidige vedvarende energiprojekter og dermed sikre efterlevelsen og den endelige indfrielse af målet, er det afgørende med et juridisk forpligtende system med stærke beføjelser til Kommissionen. DONG Energy gør opmærksom på, at virksomheden fortsat analyserer dokumenterne i ”pakken”, og at ovenstående derfor er DONG Energys umiddelbare holdning.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke fyldestgørende kendskab til øvrige medlemslandes konkrete holdninger til Kommissionens meddelelse. På baggrund af medlemslandes høringssvar til Kommissionens grøn bog fra marts 2013 forventes der dog at være divergerende holdninger til målene for 2030. En række lande har meddelt Kommissionen, at de ønsker et drivhusgasreduktionsmål på mindst 40 pct., mens andre lande lægger vægt på, at EU bør afvente en international forpligtende klimaaftale forud for fastsættelse af eventuelle mål. Flere lande ønsker et bindende mål for vedvarende energi, mens enkelte er modstandere af dette. Enkelte lande støtter, at der fastsættes et bindende mål for energieffektivitet. Vedtagelsen af nye mål på DER i marts kræver enstemmighed.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen og ser positivt på, at der arbejdes for at vedtage en ramme for klima- og energipolitikken for perioden efter 2020 i god tid inden de internationale forhandlinger ved UNFCCC konferencen (COP21) i Paris i december 2015.

Regeringen arbejder for en ambitiøs grøn klima- og energipolitik i EU, der kan bidrage til at skabe økonomisk vækst og beskæftigelse i Europa og til bæredygtig og effektiv brug af ressourcer. Regeringen lægger desuden vægt på, at EU bevæger sig mod opfyldelse af målsætning om, at de industrialiserede lande reducerer deres samlede drivhusgasudledninger med 80-95 pct. i 2050 i forhold til 1990 som et led i en samlet halvering af de globale udledninger, som EU's stats- og regeringsledere har tilsluttet sig.

Konkret arbejder regeringen for forøgelse af EU's nuværende drivhusgasreduktionsmål til 30 pct. i 2020. For perioden efter 2020 arbejder regeringen for vedtagelse af bindende mål i EU for drivhusgasreduktioner, vedvarende energi og energibesparelser.

Kommissionen fremlagde i marts 2013 en grøn bog om de klima- og energipolitiske målsætninger for 2030. Regeringen tilkendegav i den forbindelse en foreløbig positiv linje over for et nationalt CO₂-reduktionsmål på 40 pct., et bindende mål for vedvarende energi på 30 pct. og et bindende mål for energieffektivisering. Regeringen understregede dog i sit svar til Kommissionen, at der var tale om en foreløbig holdning, og at den endelige regeringsholdning først ville blive fastlagt efter yderligere økonomiske konsekvensberegninger for Danmark. Regeringens endelige holdning er under fastlæggelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Meddelelse fra Kommissionen om energipriser og omkostninger

- *Politisk drøftelse*

KOM(2014) 21 endelig.

- *Nyt notat.*

1. Resumé

Kommissionen har som opfølgning på DER-mødet i maj 2013 udarbejdet en rapport om energipriser og omkostninger. På rådsmødet (energi) den 3. marts er en meddelelse om emnet sat på dagsordenen til politisk drøftelse. I meddelelsen beskrives årsager og konsekvenser af udviklingen i el- og gaspriserne i EU. Priserne sammenholdes med udviklingen i energiforbruget mhp. at vurdere udviklingen i de samlede energiomkostninger. Desuden sammenholdes udviklingen i energipriserne med udviklingen i andre regioner, herunder USA.

På EU-niveau er der tale om ret begrænsede stigninger i el- og gaspriserne, når der tages højde for inflationen. Stigningerne skyldes primært afgifter og netomkostninger. Når industriens priser er væsentligt højere end i USA, til skade for konkurrenceevnen i den energiintensive industri, skyldes det altså ikke store prisstigninger i EU, men store prisfald i USA som følge af boomet i produktionen af skifergas i USA.

På baggrund af analysen anbefaler Kommissionen at fortsætte den hidtidige energipolitiske linie i EU med vægt på ikke mindst liberaliseringen af el- og gasmarkederne i EU og fortsatte energieffektiviseringer samt et øget fokus på omkostningseffektivitet i de klima- og energipolitiske tiltag.

Der er ingen umiddelbare konsekvenser for dansk ret.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd i maj 2013 drøftedes energiprisudviklingen og dens konsekvenser for husholdninger og industri. Baggrunden var i hovedsagen bekymring for, at EU's konkurrenceevne forringes pga. højere energiomkostninger end i andre regioner, herunder særligt USA, og en bekymring for konsekvenserne for sårbare forbrugeres energiregning.

Kommissionen blev anmodet om en grundig analyserapport om energiprisudviklingen og dens årsager og konsekvenser. Rapporten, der blev offentliggjort den 22. januar 2014, danner grundlag for Kommissionens meddelelse.

Meddelelsen er sat på dagsordenen til politisk drøftelse på rådsmødet (energi) den 4. marts og forventes også drøftet på Det Europæiske Råd den 20-21. marts 2014.

3. Formål og indhold

Meddelelsen (og rapporten) fokuserer primært på el- og gasmarkederne. Markederne for øvrige brændsler, olie og kul, er præget af verdensmarkedspriser og berøres stort set ikke.

Hvad angår el- og gasmarkederne skelnes der mellem engros- og detailniveauet, netomkostninger til transmission og distribution samt afgifter og gebyrer mv., og der skelnes mellem husholdningernes og industriernes energiomkostninger. Der analyseres gennemgående på udviklingen i perioden 2008-12 i løbende priser, og datagrundlaget er primært baseret på udtræk fra Eurostat.

Der er i analysen fokus på, at der er store prisforskelle på el- og gas på tværs af EU-landene, og at disse forskelle udgør en udfordring for et velfungerende indre energimarked i EU.

For el er detailpriserne for husholdninger for EU som helhed steget med 4 pct. årligt i perioden 2008-12 i løbende priser. Tilsvarende er elpriserne for industrien steget med 3,5 pct. årligt i løbende priser. Dette overstiger den generelle inflation i halvdelen af medlemsstaterne.

Korrigeret for inflation er de danske elpriser, for både husholdninger og industri, faldet i Danmark over perioden 2008-2012.

Der er stor forskel på niveauet i de enkelte lande. De danske elpriser for husholdningerne inkl. moms, afgifter og Public Service Obligations (PSO) er de højeste i EU. Industriens elpriser inkl. PSO og afgifter ligger lidt under EU gennemsnitligt. De danske elpriser for industrien er opgjort uden evt. fastpristillæg.

Detailpriserne for gas er for husholdninger i EU som helhed steget med 3 pct. årligt fra 2008-12 i løbende priser. Gaspriserne for industrien er steget med mindre end 1 pct. årligt i løbende priser svarende til et fald i faste priser i de fleste medlemsstater. Der er også for gas stor forskel på niveauet i de enkelte lande. De danske gaspriser til industrien ligger lidt over EU-gennemsnittet.

Når man ser nærmere på elementerne i stigningen i el-detailpriserne fremgår det, at det især er afgifterne og netomkostningerne, der er steget fra 2008-12 for EU som helhed. Derimod er energielementet stort set konstant over perioden. Der er dog store forskelle mellem de enkelte lande. Netomkostningerne for el steg med 30 pct. og 18,5 pct. i perioden 2008-12 for henholdsvis industri og husholdninger.

Engrospriserne for el er i modsætning til detailpriserne faldet 35-45 pct. over perioden 2008-12. Det tilskrives liberaliseringen af elmarkedet, faldende CO₂-priser og stigningen i elproduktionskapacitet med lave variable omkostninger, dvs. vindkraft og solceller, udover eksisterende kernekraft og vandkraft.

Når de faldende engrospriser på el ikke har givet sig udslag i tilsvarende fald i energielementet i detailpriserne på el, ses det som et symptom på ringe konkurrence på detailmarkedet, herunder som følge af regulerede elpriser for over halvdelen af husholdningerne i EU.

Mht. stigningen i afgiftselementet i priserne konstateres det, at medlemsstaterne bruger afgifter af mange årsager, herunder både fiskale og mhp. finansiering af vedvarende energi (VE) mv. Omkostningen til finansiering af VE opgøres i den forbindelse til 7 pct. af husholdningernes elpriser i EU gennemsnitligt og 10 pct. af industriens elpriser (før fritagelser og lempelser). Det konstateres dog samtidig, at datagrundlaget mht. afgiftslempelser er mangelfuldt. Afgifter og gebyrer mv. ses som forvriddinger i forhold til det indre marked, og Kommissionen bemærker, at de bør pålægges så omkostningseffektivt som muligt.

Det konstateres, at det afgørende for både husholdningerne og industrien ikke er energiprisen alene, men også mængden, dvs. den samlede energiomkostning. Der har været en betydelig forbedring af energieffektiviteten i husholdningerne over perioden 2008-11. Også for industrien er energieffektiviteten løbende forbedret, men pga. prisstigningerne på el er de samlede elomkostninger i industrien i løbende priser steget 5-6 pct. De samlede gasomkostninger er

derimod faldet med 5 pct. fra 2008-11. Der vurderes fortsat at være betydelige potentialer for energieffektivisering ikke mindst i den energiintensive industri.

Hvor industriens energipriser har været konstante eller moderat stigende i EU, er der sket betydelige fald i energipriserne i USA især som følge af skifergas-boomet. Industriens gaspriser i EU er i dag 3-4 gange højere end de tilsvarende priser i USA. Industriens elpriser er dobbelt så høje som de tilsvarende detailpriser i USA, hvilket også skal ses i lyset af de lave gaspriser i USA.

Prisforskellene mellem EU og USA samt andre regioner fører alt andet lige til forringelser af industriens konkurrenceevne, men det imødegås til dels af udviklingen i energieffektiviteten. Energiintensive industrier står generelt for en faldende andel af BNP i EU samlet.

Sammenfattende konkluderes det, at

- Elpriserne og -omkostningerne har været stigende i perioden 2008-12. Gaspriserne har set over hele perioden været stort set konstante.
- Elprisstigningen skyldes hovedsagligt afgiftsstigninger og stigninger i netomkostningerne. Kommissionen vil før sommer 2014 fremlægge en meddelelse om detailmarkederne, herunder om husholdningernes adgang til dynamiske priser og smarte målere. Der er store forskelle på priserne i de enkelte lande og i de enkelte brancher i industrien.
- Som følge af især de faldende gaspriser i USA, som ikke er slået igennem i Europa, og det ledsagende fald i elpriserne i USA, er der en stigende prisforskel i forhold til konkurrenter uden for EU.

På den baggrund anbefaler Kommissionen, at

- fastholde bestræbelserne på at færdiggøre det indre energimarked i 2014 og videreudvikle infrastrukturen.
- sikre, at afgifter og gebyrer mv til finansiering af klimatiltag, VE og energieffektiviseringstiltag indrettes mere omkostningseffektivt.
- reducere netomkostningerne gennem benchmarkanalyser og effektivisering.
- udnytte de fortsatte potentialer for øget energieffektivitet, ikke mindst i industrien.
- så vidt muligt undgå subsidiering af energiforbrug, men om nødvendigt undtage og lempe særligt udsatte forbrugere og virksomheder fra stigninger i energiomkostningerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Idet der er tale om en meddelelse, som ikke er retslig bindende, vil meddelelse ikke have direkte konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke lovmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen medfører i sig selv ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet

Beskyttelsesniveauet

Meddelelsen medfører ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Meddelelsen er sendt i høring i specialudvalget. Ved høringsfristens udløb den 6. februar, var der indkommet høringssvar fra nedenstående aktører.

Dansk Industri konstaterer, at analysen viser, at EU's statistiske beredskab på området har nogle mangler, og at et særligt problem er, at de analyserede forbrugsstørrelser for industrien ikke er repræsentative. Analyserne dækker kun virksomheder med et mindre energiforbrug. DI finder desuden, at opgørelsen ikke er sammenlignelig mellem landene, da PSO-udgifterne ikke er korrekt opgjort. PSO er en udfordring for danske virksomheder, men hører ikke hjemme i en opgørelse af transmissionstariffer, men derimod i en opgørelse af afgifter for industrien, da PSO reelt er at sammenligne med energiafgifter. Desværre redegør rapporten ikke for disse spørgsmål, anfører DI.

Landbrug og Fødevarer understreger, at det er en væsentlig udfordring, at de europæiske gaspriser, som anført af Kommissionen, ligger 3 til 4 gange over tilsvarende priser i USA, Indien og Rusland samt 12 pct. over priserne i Kina, og at det kan føre til, at virksomheder placerer nye investeringer i eksempelvis USA frem for i Europa på baggrund af de markant lavere energiomkostninger. Landbrug og Fødevarer finder det desuden bekymrende, at Danmark har nogle af de allerhøjeste gaspriser for industrien internt i EU, hvilket peger på en betydelig yderligere konkurrenceulempe for danske virksomheder. Landbrug og Fødevarer er enige i Kommissionens konklusion, at der er en alvorlig mangel på troværdige, informationer om især driverne bag transmissions- og distributionsomkostninger på såvel dansk som europæisk plan. Endelig opfordrer Landbrug og Fødevarer til, at der arbejdes intensivt med at sikre det indre marked for energi samt en omkostningseffektiv udbygning af den europæiske energiinfrastruktur.

Dansk Energi gør i sit geneelle høringssvar om 2030-pakken blandt andet opmærksom på, at det ikke er omkostningerne til energi, der øger elregningen, men derimod regulerede priser og skatter og afgifter. En måde at øge konkurrenceevnen på er derfor at gøre op med de regulerede elpriser gennem fuld implementering af den tredje liberaliseringspakke.

Vindmølleindustrien bemærker, at elprisstigningen ikke henføres til VE-udbygningen men især skyldes stigninger i afgifter og netomkostninger for EU som helhed, og noterer, at de gennemsnitligt 6 pct. af husholdningernes elpris, der udgøres af VE, opvejes af den stigende mængde billig elproduktion fra VE-anlæg. Desuden understreger Vindmølleindustrien, at EU umuligt kan få amerikanske gaspriser, og at VE og energieffektivisering er den eneste omkostningseffektive mulighed for større energiafhængighed.

På specialudvalgsmødet torsdag den 6. februar 2014 gav Dansk Energi udtryk for, at man bør fokusere på de enkelte virksomheder, som rent faktisk er konkurrenceudsatte, og målrette løsninger mod dem, frem for at fokusere bredt på energiomkostningernes betydning for virksomheder generelt. Dansk Energi pointerede desuden, at det ikke er VE, der presser priserne op.

Greenpeace understregede tilsvarende, at det ikke er sol og vind, der presser prisen op, men netværksomkostninger og afgifter. Greenpeace bemærkede desuden, at gasprisen er på vej op og kan blive "break-even" med kulprisen og anførte, at det vil kunne blive et miljømæssigt problem, hvis kul igen bliver konkurrencedygtig som brændsel.

Det Økologiske Råd mente, at der i rapporten var for stort fokus på priser frem for omkostninger. F.eks. kunne rapporten have reflekteret det lave danske energiforbrug i husholdningerne i forbindelse med el og gasprisfigurerne, der viser, at de danske priser for husholdningerne er blandt de højeste i EU. Det Økologiske Råd bemærkede endvidere, at skifergas eventyret i USA måske kun holder i 10 år.

WWF tilsluttede sig bemærkningerne fra Det Økologiske Råd og Greenpeace.

9. Forhandlingssituationen

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at meddelelsen udgør et godt grundlag for at diskutere udviklingen i energipriser og -omkostninger i EU.

Udviklingen i industriens konkurrenceevne er vigtig for vækst og beskæftigelse, og de stigende forskelle i energipriserne mellem EU og USA samt andre regioner er en udfordring i forhold til energiintensive virksomheders konkurrenceevne. Det er dog positivt, at EU's industri i en vis grad har kunnet kompensere for prisforskellene gennem forbedringer af energieffektiviteten.

Når virksomhederne i USA i dag er begunstiget af lave el- og gaspriser, skal det ikke mindst ses på baggrund af indvindingen af billig skifergas i USA, hvor Europa er afhængig af dyrere gasimport. Udbygning med VE og CO₂-kvoteomkostninger er af relativt mindre betydning for prisforskellene. Kommissionen peger på nationale afgifter og gebyrer som en hovedårsag til de stigende elpriser sammen med stigende netomkostninger.

Det bedste svar på udfordringerne vil efter regeringens opfattelse som udgangspunkt være at fortsætte den hidtidige linje og høste de langsigtede gevinster i form af bl.a. klimaeffekter, grøn vækst og øget forsyningssikkerhed samt de kortsigtede gevinster i form af øgede investeringer og beskæftigelse. Stabilitet og forudsigelige rammer er afgørende for erhvervsliv og investorer.

Samtidig ser regeringen et behov for, at de klima- og energipolitiske mål forfølges så omkostningseffektivt som muligt, og at de store potentialer for fortsat energieffektivisering udnyttes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

